

Kasvatus osana Jumalan palvontaa

”Antakaa Herralle hänen nimensä kunnia, tuokaa uhrilahjoja ja tulkaa hänen eteensä. Kumartukaa Herran eteen pyhyiden kauneudessa[.]” (1. Aik. 16:29, RK 2012.)

Avaintekstit:

Dan. 3;
Ilm. 14:6-12;
Ps. 78:1-17;
Joh. 4:7-26;
1. Aik. 16:1-36;
Mark. 7:1-13.

Palvonta kuuluu ihmisyyteen. Se on osa ihmisen luontoa, jopa ihmisen langennutta luontoa. Meidät on selvästikin luotu olennoiksi, jotka Jumalan antamasta vapaudesta käsin voivat palvoa Herraa, koska rakastavat häntä ja tietävät, että hän on palvonnan arvoinen. Tällainen palvonta oli varmasti helppoa syntiinlankeemusta edeltävässä maailmassa, jossa ihmiset saattoivat seurustella Jumalan kanssa kasvoista kasvoihin sellaisen luomakunnan keskellä, jota synty, kuolema ja tuho eivät olleet vielä turmelleet. Me, jotka tunnemme vain langenneen maailman, pystymme tuskin edes kuvittelemaan tuollaista luomakuntaa.

Tänä päivänä, vaikka meissä on yhä tuo sisäänrakennettu tarve palvoa Jumalaa, palvontamme on, kuten kaikki muukin tässä maailmassa, synnin vääristämää ja vääntämää. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että me palvovina olentoina saatamme päätyä palvomaan vääriä asioita, tai jopa palvomaan Herraa tavalla, jolla häntä ei kuulu palvoa (ks. esim. Mark. 7:1-13; Jer. 7:4).

Koska palvonta on niin keskeistä kristillisessä kokemuksessa, kristillisessä kasvatuksessa tulee käsitellä myös kysymystä palvonnasta. Tämä onkin tämän viikon tutkistelun aihe.

ME KAIKKI PALVOMME JOTAKIN

Jokin meissä kaipaa palvoa Jumalaa. Tuo tarve on epäilemättä Jumalan meihin istuttama, mutta kuten kaikki muukin elämässämme, se on synnin vääristämä. Alussa meidän oli tarkoitus palvoa vain yhtä ainoaa – häntä, joka on palvontamme arvoinen: meidän Herraamme ja Luojaamme. Syntiinlankeuksen jälkeen kaikki on kuitenkin suuresti muuttunut.

Kaikki me silti palvomme jotakin, jotakuta, oli se sitten mitä tahansa. Tämä auttaa selittämään, miksi kautta koko historian aina nykypäivään asti ihmiset ovat aina harjoittaneet palvontaa. Muinaisessa Egyptissä jotkut palvoivat faraota; jossakin muualla ja muina aikoina palvottiin milloin kalapatsaita tai monipäisiä jumalia, milloin muita jumaluuksia esittäviä kuvia. Jotkut ihmiset palvoivat aurinkoa, kuuta ja tähtiä.

Tänä päivänä useimmat ihmiset ovat liian sivistyneitä kumartaakseen sammakkoa esittävän patsaan edessä (monet kyllä kumartavat Mariaa esittäviä patsaita), mutta tämä ei silti tarkoita sitä, etteivätkö ihmiset, jopa maalliset ihmiset, palvoisi jotakin: rahaa, valtaa, seksiä, itseään, rocktähtiä, näyttelijöitä, poliitikkoja. Mitä tahansa rakastamme eniten, mihin tahansa kiinnitämme suurimman huomion, minkä tahansa puolesta elämme, se on se, mitä palvomme. Kuten maallistunut kirjailija David Foster Wallace asian ilmaisee: jos palvot väärää asiaa, se ”syö sinut elävältä”.

Mitä Dan. 3. luvun kertomus opettaa meille oikean palvonnan tärkeydestä?

Nämä kolme juutalaisnuorukaista suhtautuivat toiseen käskyyn (2. Moos. 20:4–6) juuri niin vakavasti kuin Jumala oli tarkoittanutkin siihen suhtauduttavan. Kielto olla pitämättä muita jumalia kuuluu kymmeneen käskyyn. Se on siellä yhdessä sellaisten kieltojen kanssa kuin ”Älä tapa” ja ”Älä varasta”. Palvonta, oikeanlainen palvonta, on niin tärkeää, että siitä tulee viimeisinä päivinä, juuri ennen Kristuksen toista tulemistä, jopa keskeinen kiistakysymys. Siksi kristilliseen kasvatukseen on sisällytettävä kysymys palvonnasta: mitä se on, miten meidän tulee palvoa, miksi se on tärkeää ja ketä me palvomme.

Lue Ilm. 14:6-12. Mitä jakeet opettavat meille siitä, kuinka keskeiseksi kysymys palvonnasta nousee viimeisessä kriisissä ennen Kristuksen paluuta?

**JOTTA HE
KERTOISI-
VAT
OMILLE
LAPSILLEN**

Vanhan testamentin psalmeista muodostui ajan myötä keskeinen osa muinaisen Israelin hengellistä elämää. Niitä lausuttiin puhelauluina, niitä laulettiin, usein instrumenttien säestyksellä, kun haluttiin palvoa Jumalaa, varsinkin yhteisissä jumalanpalveluksissa, jotka olivat Vanhan testamentin aikaan juurikin se tapa, jolla ihmiset yleisesti ottaen palvoivat Jumalaa. Israel toimi yhteisönä, ja yhteisönä he myös palvoivat Jumalaa yhdessä.

Psalmien sanat ovat oikeastaan runoja tai sanoituksia lauluihin. Hebrean kielen psalmeja tarkoittava sana on *šillim*, joka tarkoittaa 'ylistyslauluja'. Kun me laulamme ylistystä Jumalalle, me palvomme Herraa.

Lue Ps. 78:1-17. Mikä on tämän katkelman keskeinen sanoma? Miten jakeet liittyvät kasvatukseen ja Jumalan palvontaan?

Tämän psalmin sanomassa on tiettyä määrätietoisuutta. Asaf mainitsee, miten me tuomme julki "menneisyyden arvoituksia, vanhoja asioita, joista olemme kuulleet". Menneisyyden arvoituksilla tarkoitetaan juuri niitä asioita, joiden merkitys saattaisi ajan kuluessa hämärtyä. Keskeistä tässä on se, että israelilaisten keskuudessa lasten kasvatukseen kuului se, että näille opetettiin ja kerrottiin kertomuksia Herran töistä valitun kansansa hyväksi.

Katso vielä Ps. 78:6-17. Mitä asioita israelilaisten tuli erityisesti opettaa lapsilleen? Mikä tällaisen kasvatuksen perimmäinen tarkoitus oli?

Jakeista näemme, että yhtenä kasvatuksen päämääränä oli se, että lapset oppisivat luottamaan Herraan ja pitämään hänen käskynsä. Miten Ilm. 14:12 kaltainen jae saattaisi heijastella samaa ajatusta meille tänä päivänä?

**HENGESSÄ
JA TOTUU-
DESSA**

Yksi upeimmista Uuden testamentin kertomuksista siitä, miten Jeesus auttoi särkyneitä ihmisiä, on kertomus Jeesuksesta ja samarialaisesta naisesta kaivolla.

Lue Joh. 4:7-26. Mitä Jeesus sanoo naiselle Jumalan palvonnasta? Miten he ylipäättään päätyivät keskustelemaan aiheesta?

Vaikka nainen yritti muuttaa puheenaihetta siirtämällä keskustelun Jumalan palvontaan, Jeesus otti hänen taktiikastaan hyödyn irti ja paljasti meille joitakin syvällisiä totuuksia Jumalan palvonnasta ja siitä, mitä siihen kuuluu. Kenties tämän hetkistä tarkoitustamme varten kaikkein tärkeintä on se, mitä Jeesus sanoi Joh. 4:24: ”Jumala on henki, ja siksi niiden, jotka häntä rukoilevat, tulee rukoilla hengessä ja totuudessa.”

Herran todellinen palvonta tapahtuu ”hengessä”, toisin sanoen sen tulee kummuta rakkaudesta Jumalaa kohtaan ja hänen henkilökohtaisesta tuntemisestaan. ”Jumalalta tuleva uskonto on ainoa uskonto, joka johtaa Jumalan luo. Voidaksemme palvella häntä oikein meidän täytyy syntyä Pyhästä Hengestä. Tämä puhdistaa sydämen ja uudistaa mielen sekä antaa meille kyvyn tuntea ja rakastaa Jumalaa. Se tekee meidät halukkaiksi noudattamaan kaikkia hänen vaatimuksiaan. Tätä on todellinen Jumalan palvominen. Se on Pyhän Hengen toiminnan hedelmä.” (4AO 153 korjauksin.)

Palvonnan tulee kuitenkin samaan aikaan tapahtua ”totuudessa”. Meillä tulee olla oikeaa tietoa Jumalasta ja siitä, kuka hän on ja mitä hän meiltä vaatii. Toisin sanoen palvontaan kytkeytyy myös oppi. (Kuinka merkityksellistä on tietää esimerkiksi se, että palvomme Jumalaa, joka ei polta ihmisiä helvetissä ikuisesti.)

Näemme tässä siis Jumalan palvonnan kaksi elementtiä: kokemuksen, joka kumpuaa Jumalan tuntemisesta ja hänelle osoitetusta kuuliaisuudesta, sekä ne objektiiviset totuudet, joita meille on ilmoitettu hänestä. Henki ilman totuutta voi johtaa pinnalliseen sentimentaalisuuteen, joka rakentuu lähinnä ailahtelevien tunteiden varaan. Toisaalta taas totuus ilman henkeä voi johtaa elottomaan muodollisuuteen. Siksi tarvitsemme molempia.

Miten neuvoisit toista ihmistä palvomaan ”hengessä ja totuudessa”?

PYHYIDEN KAUNEUS

Lue 1. Aik. 16:1-36. Yritä kuvitella tilanne. Ajatteletko, että tunnelma oli vakavan kunnioittava vai riemullisen juhla? Millä tavoin se saattoi olla molempia? Mitä opimme tästä Jumalan palvonnan kuvauksesta? Mitä se kertoo siitä, mitä meidän tulisi opettaa palvonnan ja miten kokea se?

Jumalan palvonnan paikka oli pyhäkköteltiltä, jossa Jumala oli asunut muinaisen Israelin keskellä ja jossa pelastussuunnitelma oli paljastettu heille. Keskeisintä palvonnassa ja siinä, mitä siitä opetamme, tulisi olla siis Jeesus ja pelastussuunnitelma, joista pyhäkköteltiltä palvelukset olivat esikuvana. Kaikki muu, mitä Jumala on tehnyt hyväksemme ja mikä ansaitsee ylistyksemme ja palvontamme, on merkityksetöntä ilman ikuisen elämän toivoa, jota meille tarjotaan Jeesuksen uhrin ja hänen ristillä kärsimänsä sijaiskuoleman perusteella.

Huomaa myös tämän raamatunpaikan "evankelioiva" sävy: koko maailman oli opittava tuntemaan Israelin Jumala.

Katso 1. Aik. 16:29, RK 2012: "Antakaa Herralle hänen nimensä kunnia, tuokaa uhrilahjoja ja tulkaa hänen eteensä. Kumartukaa Herran eteen pyhyiden kauneudessa[.]" Pyhyiden kauneus? Mitä se tarkoittaa?

Ajatellaanpa aluksi vaikka sitä, kuinka rumaa, vahingoittavaa ja alentavaa synti on. Meidän on myös nykyään vaikeaa edes kuvitella, kuinka julmia, kauheita ja alentavia Israelia ympäröivien kansojen palvontatavat olivat. Niihin menoihin kuului jopa lasten uhraamista. On täysin selvää, että nämä palvontamenot heijastelivat sitä, millaisia niiden harjoittajat olivat.

Vastakohtana näille, muinaisen Israelin oli tarkoitus olla pyhä kansa, joka pysyi erossa ympäröivien kansojen pahoista tavoista. Heidän tuli olla pyhiä sydämeltään ja mieleltään; tämä antoi heidän Jumalan palvonnalleen merkitystä ja kauneutta Herran edessä. Kerta toisensa jälkeen Vanhan testamentin profeetat moittivat ihmisiä, jotka palvoivat Herraa, mutta jotka samaan aikaan olivat sotkeutuneet väärinkäytöksiin ja joiden sydän oli kaukana hänestä.

EPÄJUMALANPALVONTA KASVATUKSESSA

Muinainen Israel oli hyvin uskonnollisten kansojen ympäröimä - kansojen, jotka olivat niin omistautuneet jumaliensa palvontaan ja lepyttelyyn, että uhrasivat omia lapsiaan niille. Tuota voidaan kutsua jo antaumukseksi, eikö vain?

Siksi Jumalan palvonta, tosi Jumalan oikea palvonta, oli tärkeä keino suojella heprealaisia sotkeutumasta epäjumalanpalvelukseen ja niihin väärin palvontamenoihin, joita heidän ympärillään harjoitettiin. Kuitenkin kaikista varoituksista huolimatta he silti lankesivat epäjumalanpalvelukseen, johon heitä oli nimenomaan kielletty osallistumasta.

Entä me tänä päivänä? Miksi oikean Jumalan palvonta ja kaiken hänen meidän hyväksemme tekemänsä muistelu on niin tärkeää, varsinkin nykyaikaisen epäjumalanpalvonnan mukanaan tuomien vaarojen edessä?

Lue Mark. 7:1-13. Mitä periaatteita löydämme jakeista 7-9, joita voitaisiin soveltaa kristilliseen kasvatukseen ja niihin vaaroihin, joita piilee maailmasta omakutuissa väärissä opeissa, jotka voivat vaikuttaa kielteisellä tavalla uskomme harjoittamiseen?

Monet tämän hetken maailman suurista aatteista perustuvat naturalistiseen maailmankuvaan. Monia koulussa opetettavia oppiaineita lähestytään juuri tästä näkökulmasta, mikä usein tarkoittaa sitä, että opetus on ristiriidassa Raamatun kanssa. Meillä saattaa olla kiusaus palvoa aatteita, jotka on ensin oletettu, ja sitten niistä on tehty teorioita, jotka on sovellettu käytäntöön. Saatamme jumaloida myös niiden filosofien, tiedemiesten ja matemaatikkojen suurta älyä, jotka näitä aatteita markkinoivat. Ongelma on siinä, että usein aatteet eivät käy yksiin Raamatun opetuksen kanssa. Koska niitä tällä hetkellä opetetaan ja niiden uskotaan olevan totta, ihmiset yrittävät kuitenkin sisällyttää ne kristilliseen opetukseen. Näin voidaan toimia ainoastaan tekemällä kompromisseja uskon suhteen, mikä usein tarkoittaa Jumalan sanan vääristelyä ja väärentelyä, jotta se saataisiin sopimaan yksiin tämän hetken aatteiden kanssa.

Mitkä ovat tämän hetken suosittuja uskomuksia, jotka ovat ristiriidassa Raamatun kanssa? Miten voimme seurakuntana varjella itsemme siltä, ettemme sisällyttäisi niitä kasvatustarjontamme?

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Petollinen on ihmissydän, paha ja parantumaton, vailla vertaa!” [Jer. 17:9.] Ne, jotka väittävät uskovansa, eivät ole halukkaita tutkimaan itseään tarkasti nähdäkseen, ovatko he todella uskossa. On pelottava tosiasia, että monet heistä nojautuvat väärään toivoon. Joidenkin toivo perustuu heidän vuosia vanhoihin kokemuksiinsa. Kun kyse on tästä ajasta, jolloin sydämiä tutkitaan ja jolloin jokaisella tulisi olla päivittäinen kokemus, heillä ei ole mitään kerrottavaa. He tuntuvat ajattelevan, että pelkkä totuuden tunnustaminen pelastaa heidät. Kun Jumalan vihaamat synnit on nujerrettu, Jeesus astuu sisään ja aterioi kanssasi ja sinä hänen kanssaan. Silloin saat häneltä jumalallista voimaa ja kasvat hänenissä ja voit pyhällä voitonriemulla sanoa: ’Kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta!’ [1. Kor. 15:57.] Herralle olisi mieluisampaa, jos ne penseät, jotka väittävät uskovansa, eivät olisi koskaan edes maininneet hänen nimeään. He ovat jatkuvana painolastina niille, jotka muutoin olisivat Jeesuksen uskollisia seuraajia. He ovat kompastuskivinä ei-uskoville, ja pahat enkelit ovat voitonriemuisia ja pilkkaavat Jumalan enkeleitä sen väärän suunnan takia, jonka nämä ottavat. Tällaiset ovat kirouksena niin kotimaassa kuin maailman kentillä. He lähestyvät Jumalaa huulillaan, mutta heidän sydämensä on kaukana hänestä.” (2SG 227.)

Keskustelunaiheita:

1. Väärä palvonta juontaa juurensa sydämen ongelmiin, kuten opimme Mark. 7:1-13. Jumala ei arvosta palvontaa, jota huulemme tuottavat, jos se ei nouse sydäimestä. Miksi evankeliumi ja kertomus Jeesuksen kuolemasta meidän puolestamme on voimallinen tapa avata ihmisten sydän todella rakastamaan Jumalaa?

2. Pohtikaa Jumalan palvontaa ”hengessä ja totuudessa”. Onko mahdollista palvoa Jumalaa vain ”hengessä” tai vain ”totuudessa”, vai vaatiiko oikeanlainen palvonta molempia?

3. Sydämemme on oltava oikeassa suhteessa voidaksemme palvoa Jumalaa. Mitä tämä tarkoittaa? Täytyykö meidän odottaa, kunnes olemme täydellisessä yhteydessä Herraan ja elämämme on täydellisessä järjestyksessä ennen kuin voimme palvoa? Toisaalta taas, miten Jumalan todellinen palvonta voi auttaa sydäntäsi pääsemään sopuun Jumalan kanssa?